

UNIWERSYTET _____

Wydział Psychologii i Kognitywistyki — Kierunek: Kognitywistyka

Franciszek Zawadzki

nr albumu 000000

Wpływ obciążenia poznawczego na wykrywanie nieprawdziwych informacji — badanie eksperymentalne

Praca magisterska

napisana pod kierunkiem

dr. hab. _____

Poznań, 2026

Jak korzystać z tego wzoru. To kompletny szkielet pracy magisterskiej z kognitywistyki w schemacie **eksperymentu behawioralnego**: hipotezy z modeli dwuprocesowych → plan eksperymentalny z manipulacją i randomizacją → procedura komputerowa (bodźce, pomiar poprawności i czasów reakcji) → analiza z testowaniem interakcji. Kognitywistyka wymaga precyzji na poziomie procedury: liczba prób, czasy ekspozycji, kontrbalansacja. Niebieskie adnotacje — usuń w swojej pracy. Dane są fikcyjne. Pełne poradniki: praca-magisterska.pl/poradniki/

Streszczenie

Praca dotyczy roli zasobów poznawczych w ocenie wiarygodności informacji. Zgodnie z modelami dwuprocesowymi rozpoznawanie nieprawdziwych twierdzeń angażuje refleksyjne przetwarzanie typu 2, którego dostępność ogranicza równoczesne obciążenie pamięci roboczej. Postawiono hipotezy: H1 — obciążenie poznawcze obniża trafność odróżniania twierdzeń prawdziwych od nieprawdziwych; H2 — efekt ten jest silniejszy dla twierdzeń nieprawdziwych o wysokiej płynności przetwarzania (brzmiących znajomo). Przeprowadzono eksperyment w planie mieszanym 2×2 (obciążenie: międzyosobowo; typ twierdzenia: wewnątrzosobowo) na próbie 84 osób. Uczestnicy oceniali prawdziwość 60 twierdzeń; grupa eksperymentalna wykonywała równoległe zadanie pamięciowe (przechowywanie sekwencji cyfr). Rejestrowano poprawność i czasy reakcji; wrażliwość detekcji analizowano wskaźnikiem d' . Obciążenie obniżyło d' ($\eta^2p = 0,11$), a interakcja z płynnością była istotna zgodnie z H2: pod obciążeniem uczestnicy częściej akceptowali nieprawdziwe twierdzenia o wysokiej płynności. Wyniki wspierają dwuprocesowe wyjaśnienie podatności na dezinformację w warunkach przeciążenia informacyjnego.

Słowa kluczowe: obciążenie poznawcze, pamięć robocza, dezinformacja, płynność przetwarzania, eksperyment.

[Streszczenie pracy kognitywistycznej: model teoretyczny → hipotezy → plan (z oznaczeniem, co między-, a co wewnątrzosobowo) → próba → wskaźniki (d' , czasy reakcji) → wynik z wielkością efektu. Wielkości efektów (η^2p , d Cohena) są w tej dyscyplinie standardem raportowania.]

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział 1. Podstawy teoretyczne	6
1.1. Modele dwuprocesowe w poznaniu	6
1.2. Pamięć robocza i obciążenie poznawcze	11
1.3. Płynność przetwarzania a ocena prawdziwości	15
1.4. Hipotezy badawcze	19
Rozdział 2. Metoda	21
2.1. Plan eksperymentu i osoby badane	21
2.2. Materiały bodźcowe	23
2.3. Procedura	25
2.4. Analiza danych	28
Rozdział 3. Wyniki	30
3.1. Kontrola manipulacji i dane odrzucone	30
3.2. Trafność detekcji (d')	32
3.3. Czasy reakcji	36
Rozdział 4. Dyskusja	39
Bibliografia · Spis tabel i rycin · Załączniki (materiały bodźcowe)	45

Rozdział 2. Metoda

2.1. Plan eksperymentu i osoby badane

Zastosowano plan mieszany 2×2 : czynnik obciążenia poznawczego (obecne/nieobecne) manipulowano międzyosobowo z losowym przydziałem do grup, a czynnik typu twierdzenia (wysoka/niska płynność) — wewnątrzosobowo. W badaniu wzięły udział 84 osoby (52 kobiety, 32 mężczyzn; wiek 19–29 lat, $M = 22,4$), rekrutowane w systemie uczelnianym za punkty; wymaganą liczebność oszacowano analizą mocy a priori dla oczekiwanego efektu średniej wielkości ($f = 0,25$, moc 0,80). Badanie uzyskało zgodę uczelnianej komisji etycznej; uczestnicy wyrażali świadomą zgodę i po sesji otrzymywali wyjaśnienie celu badania.

*[Standard kognitywistyczny: plan z oznaczeniem czynników między/wewnątrz, randomizacja, ANALIZA MOCY A PRIORI (uzasadnienie liczebności — np. w G*Power), zgoda komisji i debriefing. Ten akapit w dużej mierze decyduje o ocenie metody.]*

2.2. Materiały bodźcowe

Pulę bodźców stanowiło 60 twierdzeń o świecie (30 prawdziwych, 30 nieprawdziwych), zrównoważonych pod względem długości i tematyki. Płynność przetwarzania twierdzeń nieprawdziwych zróżnicowano na podstawie pretestu ($N = 25$, osobna próba): za twierdzenia o wysokiej płynności uznano te oceniane jako „znajomo brzmiące” powyżej mediany. Kolejność prezentacji randomizowano dla każdej osoby, a przypisanie twierdzeń do bloków kontrbalansowano.

2.3. Procedura

Badanie prowadzono indywidualnie, w wyciszonym pomieszczeniu, na komputerze z procedurą przygotowaną w środowisku do eksperymentów behawioralnych. Każda próba obejmowała: punkt fiksacji (500 ms), prezentację twierdzenia do odpowiedzi klawiszem (prawda/fałsz, limit 6 s) i przerwę międzypróbową (1000 ms). W grupie z obciążeniem każdą serię 10 twierdzeń poprzedzała prezentacja sekwencji sześciu cyfr do zapamiętania, odpytywanej po serii; utrzymanie sekwencji w pamięci roboczej stanowiło zadanie równoległe. Sesję poprzedzał trening (8 prób z informacją zwrotną) i kończył debriefing.

[Procedura opisana do poziomu milisekund i klawiszy — tak, by dało się ją zreplikować. Zwróć uwagę na trening przed zadaniem właściwym i kontrolę wykonania zadania równoległego (odpytanie sekwencji) jako sprawdzian manipulacji.]

Rozdział 3. Wyniki

3.1. Kontrola manipulacji i dane odrzucone

Poprawność odtwarzania sekwencji cyfr w grupie z obciążeniem wyniosła średnio 87%, co potwierdza wykonywanie zadania równoległego. Z analiz wykluczono dane 3 osób (poprawność zadania cyfrowego poniżej 60%) oraz pojedyncze próby z czasami reakcji poniżej 300 ms lub powyżej 3 odchyleń standardowych od średniej osoby (2,1% prób).

3.2. Trafność detekcji (d')

Analiza wariancji w planie mieszanym wykazała istotny efekt główny obciążenia na wskaźnik d' ($F(1,79) = 9,84$; $p = 0,002$; $\eta^2p = 0,11$) oraz istotną interakcję obciążenia z płynnością ($F(1,79) = 6,21$; $p = 0,015$; η^2p

= 0,07). Analiza efektów prostych pokazała, że spadek trafności pod obciążeniem dotyczył przede wszystkim twierdzeń nieprawdziwych o wysokiej płynności, zgodnie z H2.

Warunek	d' bez obciążenia	d' z obciążeniem
Twierdzenia o niskiej płynności	1,84	1,69
Twierdzenia o wysokiej płynności	1,62	1,18

[Raportowanie w konwencji APA: statystyka testu ze stopniami swobody, p, wielkość efektu; interakcja rozkładana efektami prostymi. Tabela pokazuje wzorzec interakcji — to on, nie same efekty główne, jest sednem wyniku.]

Rozdział 4. Dyskusja

Wyniki wspierają dwuprocesowe wyjaśnienie oceny prawdziwości: gdy zasoby pamięci roboczej są zajęte, ocena częściej opiera się na heurystyce płynności, co zwiększa akceptację nieprawdziwych, lecz znajomo brzmiących twierdzeń. Wzorzec ten ma znaczenie praktyczne dla rozumienia podatności na dezinformację w środowiskach przeciążenia informacyjnego. Ograniczenia: próba studencka, materiał ograniczony do twierdzeń o świecie (bez treści społecznie angażujących), laboratoryjny charakter obciążenia. Kierunki dalszych badań obejmują replikację na materiale newsowym i manipulację motywacją do refleksji.

Bibliografia

[Bibliografia w stylu APA (autor-rok). Kanon dla tego tematu: literatura modeli dwuprocesowych, pamięci roboczej i płynności przetwarzania — uzupełnij o aktualne badania nad dezinformacją z baz (Scopus, PubMed, PsycINFO). W załącznikach: pełna lista twierdzeń bodźcowych z oznaczeniem warunków.]

1. Kahneman D., *Pułapki myślenia. O myśleniu szybkim i wolnym*, Poznań 2012.
2. Nęcka E., Orzechowski J., Szymura B., Wichary S., *Psychologia poznawcza*, Warszawa 2020.
3. Aktualne artykuły empiryczne o płynności przetwarzania i ocenie prawdziwości (uzupełnij według kwerendy, cytowanie APA).

O tym wzorze

Wzór przygotowała redakcja serwisu **praca-magisterska.pl**. Możesz swobodnie wykorzystać jego strukturę, tabele i przypisy we własnej pracy. Pamiętaj tylko, żeby treść dostosować do wymagań swojego promotora i uczelni.

Smart-Edu.ai — pierwsza wersja pracy w kilka godzin, nie w kilka miesięcy

Podajesz temat, kierunek studiów i wytyczne promotora, a sztuczna inteligencja generuje unikalny, gotowy do edycji tekst: z poprawną strukturą rozdziałów, przypisami i bibliografią. Rejestracja jest darmowa, płacisz wyłącznie za wygenerowany tekst.

www.smart-edu.ai

Wolisz napisać pracę w pełni samodzielnie? Pomoże Ci ebook **„Jak napisać pracę magisterską. Kompletny przewodnik od A do Z”** — 250 stron praktycznych wskazówek, szablonów i checklist, z rozdziałem o etycznym korzystaniu z AI: www.praca-magisterska.pl/sklep/praca-magisterska-ebook/

*Darmowe poradniki, wzory i ponad 2500 tematów prac: **www.praca-magisterska.pl***